

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานของโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประกอบด้วยบุคคลดังนี้
  - 1.1 ผู้บริหารโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ จาก 13 โรงเรียน รวมจำนวน 50 คน
  - 1.2 หัวหน้าหมวดวิชา/หัวหน้ากลุ่มวิชา ได้แก่ ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียนให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชา หรือหัวหน้ากลุ่มวิชาต่างๆ ในโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ประกอบด้วย หัวหน้าหมวดวิชา จาก 8 โรงเรียน จำนวน 80 คน และหัวหน้ากลุ่มวิชา จาก 13 โรงเรียน จำนวน 52 คน รวมจำนวน 132 คนรวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 182 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการหากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งโรงเรียนนอกตามสภาพทางภูมิศาสตร์ 4 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ แล้วสุ่มเลือกโรงเรียนภาคละ 1 โรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย

ขั้นที่ 2 ในแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้ใช้กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชาทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่างตามรายละเอียดดังนี้

1). กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน จาก 4 โรงเรียน และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายต่างๆ จำนวน 16 คน จาก 4 โรงเรียน รวมจำนวนกลุ่มผู้บริหารทั้งสิ้น 20 คน

2). กลุ่มหัวหน้าหมวดวิชา/หัวหน้ากลุ่มวิชา ประกอบด้วยหัวหน้าหมวดวิชาจาก 4 โรงเรียน รวมจำนวน 40 คน และหัวหน้ากลุ่มวิชา จาก 4 โรงเรียน รวมจำนวน 16 คน รวมจำนวนกลุ่มหัวหน้าหมวดวิชา/หัวหน้ากลุ่มวิชาทั้งสิ้น 56 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 76 คน จาก 4 โรงเรียน

รายละเอียดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏตามตารางที่ 1
ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามภาค

ภาค	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	หัวหน้าหมวดวิชา	หัวหน้ากลุ่มวิชา	รวม	ผู้บริหาร	หัวหน้าหมวดวิชา	หัวหน้ากลุ่มวิชา	รวม
เหนือ	12	20	12	44	5	10	4	19
กลาง	20	40	16	76	5	10	4	19
ตะวันออกเฉียงเหนือ	9	10	12	31	5	10	4	19
ใต้	9	10	12	31	5	10	4	19
รวม	13	50	80	182	20	40	16	76

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และกลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์ได้

ภาค โรงเรียน	กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด			กลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์ได้				
	ผู้บริหาร	หัวหน้า หมวดวิชา	หัวหน้า กลุ่มวิชา	รวม	ผู้บริหาร	หัวหน้า หมวดวิชา	หัวหน้า กลุ่มวิชา	รวม
<u>เหนือ</u>								
โสตศึกษาจังหวัด								
ตาก	5	10	4	19	4*	7	4	15
<u>กลาง</u>								
เศรษฐเสถียร	5	10	4	19	5	6	4	15
<u>ตะวันออกเฉียงเหนือ</u>								
โสตศึกษาจังหวัด								
ขอนแก่น	5	10	4	19	5	10	4	19
<u>ใต้</u>								
โสตศึกษาจังหวัด								
สงขลา	5	10	4	19	5	9	4	18
รวม	20	40	16	76	19	32	16	67

* ผู้อำนวยการโรงเรียนประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตในช่วงก่อนที่จะไปสัมภาษณ์

ทั้งนี้ในการสัมภาษณ์จริงพบว่า กลุ่มหัวหน้าหมวดวิชา หรือหัวหน้ากลุ่มวิชาของโรงเรียนบางแห่งปฏิบัติหน้าที่เป็นทั้งหัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้ากลุ่มวิชา และอีกส่วนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นทั้งผู้ช่วยผู้อำนวยการและหัวหน้าหมวดวิชาในเวลาเดียวกัน จำนวนกลุ่มตัวอย่างจึงเหลือเพียง 67 คน และผู้วิจัยสามารถสัมภาษณ์ได้ทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

1. แบบสำรวจข้อมูล เป็นแบบสำรวจเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ
  - ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานของโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและคำถามปลายเปิด
  - ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด
3. แบบวิเคราะห์เอกสาร เป็นแนวทางในการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน สาเหตุของปัญหาวิธีการแก้ไข ผลการแก้ไขและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา เอกสารที่ศึกษา ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี บันทึกการตรวจเยี่ยมและบันทึกการประชุม

ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1. ในการสร้างแบบสำรวจข้อมูลและแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการ ดังนี้
  - 1.1 การสร้างแบบสำรวจข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาคู่มือการบริหารงานโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนการศึกษาพิเศษ โรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเอกสารประกอบการดำเนินงานของโรงเรียน และสร้างข้อคำถามตามประเด็นในกรอบการวิจัย
  - 1.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยศึกษาตำรา เอกสาร บทความ รายงานการประชุม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยกำหนดกรอบแนวคิดวิจัยตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา 6 งาน คือ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานธุรการ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานปกครองนักเรียน การบริหารงานบริการและการบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน รวมทั้งรายละเอียดขอบข่ายของ

งานบริหารทั้ง 6 งาน และสร้างข้อคำถามตามรายละเอียดของงานการบริหารโรงเรียน

1.3 นำแบบสำรวจข้อมูลและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

1.4 แบบสำรวจข้อมูลและแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อปรับปรุงแก้ไขในด้านความตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมในการใช้ภาษา ตั้งรายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรากฏตามภาคผนวก ก

1.5 แบบสำรวจข้อมูลและแบบสัมภาษณ์ ที่ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

1.6 นำแบบสำรวจข้อมูลและแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. การสร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร ดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยกำหนดประเด็นที่จะทำการวิเคราะห์เอกสารตามกรอบการวิจัย

2.2 กำหนดวิธีการบันทึกข้อมูล ประกอบด้วย ชื่อเอกสาร ลักษณะปัญหา สาเหตุของปัญหา วิธีแก้ไขปัญหาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ผลการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

2.3 เอกสารที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

2.3.1 แผนปฏิบัติการของโรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2538

2.3.2 บันทึกการตรวจเยี่ยม ประจำปีการศึกษา 2538

2.3.3 บันทึกการประชุม ประจำปีการศึกษา 2538

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา เพื่อขอให้ผู้อำนวยการกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษาออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อบันทึกหมายวันสัมภาษณ์

3. ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วยตนเอง

4. ช่วงเวลาที่ใช้สัมภาษณ์ ระหว่างเดือนมกราคม ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2539

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถทำการสัมภาษณ์ได้ จำนวน 67 คน (ตามตารางที่ 2) และเก็บข้อมูลตามแบบสำรวจได้ครบทุกโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสำรวจข้อมูลใช้วิธีหาค่าความถี่
  2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์
    - 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ใช้วิธีหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
    - 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานของโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่และค่าร้อยละ
    - 2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่และค่าร้อยละ
- สำหรับการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ระบุปัญหาและจัดลำดับความสำคัญคนละ 5 อันดับ และผู้วิจัยได้ให้ค่าคะแนนลำดับที่ 1-5 เป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ แล้วจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ได้ค่าคะแนนสูงสุด และรองลงมา 5 อันดับ (ภาคผนวก)
3. ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์เอกสาร ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา

สูตรการคำนวณค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบข้อนั้น}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง กรรณสูต ,2538: 65)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย